

Za tabak 579,619.537 gold.

Od loterije 191,411.981 gold.

Za sol 177,120.033 gold.

Za vse neposredne davke v tej dobi 2.117,431.003 goldinarjev.

* K petdesetletnici mašništva papeževega. Zadnji dan tega leta, dne 31. decembra 1887. praznuje papež Leon XIII. petdesetletnico svojega mašništva in ves katoliški svet pripravlja se ta dan slovesno praznovati. Po vseh škofijah širokega sveta pripravljajo se katoliki, glavarju katoliške cerkve skazati svojo udanost in ljubezen, izrekoma videti je živahno gibanje v škofijah naše ožje domovine, kjer se pripravljajo romarji, ki hočejo potovati v ta namen v Rim in osebno čestitati sv. očetu ter zročiti mu primernih darov. — Ravnokar izšla je na Dunaji tudi nemška knjižica z dobro zadeto podobo papeževo, v kateri je poziv do katolikov, popis življenja papeževega pred izvolitvijo njegovo za papeža, in delovanje njegovo kot papež popisano na kratko.

Politične stvari.

Iz državnega zbora.

Dejansko pomeuljivih predmetov državni zbor do sedaj še ni obravnaval, temveč nadaljeval se je do zdaj še zmirom dnevni red, ki je bil odločen za prvo sejo tega leta obsegajoč prva branja. Med temi spolnil je skoraj tri cele seje Plener-Exnerjev predlog o ustanovitvi delavskih zbornic.

Ta predlog namerava omogočiti, da delavce po izgledu trgovinskih in obrtnijskih zbornic zastopa za delavske interese in pa pravico izbirati si zastopnike v državni zbor.

Načeloma se temu predlogu v vsi zbornici ni protivil nihče in tudi od strani vlade se mu ni ugovarjalo.

Vendar pa je nastala razprava tako obširna kakor redko katera uže pri prvem branju in tudi tako burna, da bi se bili različni elementi levičarski kmalu kmalu sprijeli prav tako kakor fantje na kmetih, kedar jim pride kaj navskriž.

Govorila sta najprej predlagatelja sama, dalje pa nemški demokrati in protisemiti, od strani desnice oglašil se je samo česki poslanec dr. Kaicel.

Nasprotje med predlagateljema in pa demokrati in protisemiti izražalo se je bistveno v trditvi zadnjih, da nemški liberalci nikdar niso imeli srca za bedo delalcev in da je ta predlog v resnici samo „pesek v oči“ za one kroge, ki so se za čas vladanja liberalne stranke brez vsakega vspeha obračali do nje.

Izrekoma sta Kronawetter in Türk brezozirno udrihala po Plenerju in njegovih somišljencih, fotograf Wrabec pa je skušal liberalno stranko braniti in je izrekoma Türkmu prav drastično očital versko nestrpljivost rekoč, da ga govori Türkovi živo spominjajo na one male gledališke predstave z marjonetami v dunajskem „Wurstelpraterju“, pri katerih je vedno enak konec ta, da se „jud“ ubije.

Razburjenost bila je izrekoma po seji dne 4. februarja minuli petek tolika, da bi bilo zunaj dvorane med poslancem Wrabcem in dr. Pattajem kmalu prišlo do boja. Psovke pa so se pri tem prepiru čule tako nedostojne, da grših ni treba iskati med branjevkami, kedar se razpró in stvar se bo obravnavala vsled tožbe, katero je baje vložil Wrabec proti Pattaj-u še pred eno tukajšnjih sodnij.

Še le v sobotni seji bil je ta predmet rešen s tem, da se je sklenilo, izročiti ga posebnemu odseku 24 udov.

Za tem predmetom utemeljeval je še štajerski Foregger (pravijo, da prej imenovan Podrekar) svoje predloge zarad premembe tiskovnih postav. Govoril je krog dveh ur, za njim oglašil se je tudi poslanec M. Vošnjak, ki je navedel več slučajev o postopanju sodnij v tiskovnih pravadah iz spodnje Štajerske, po tem pa se je sklenilo, tudi ta predlog oddati posebnemu odseku.

Iz sobotne seje omeniti je še izjave vladine o položaju naše unanije politike, katero je v imenu vse vlade kot odgovor na prejšnji dan stavljeno interpelacijo poslanca Mautnerja prečital zavolj bolehnosti ministerskega predsednika grofa Taaffe-ja, starosta ministrov baron Ziemiałkowski tako:

V včerajšnji seji so gospodje poslanci Mautner in drugovi kazáje na iznemirjenje, katero so zbudile vesti o novih naročilih za namene vojniške in pa o sklicanju delegacij med občinstvom — vprašali, ali so se razmere države z vnanjimi vlastmi v zadnjem času premenile in ali ima vlada tudi še sedaj utemeljeno nado, mir vzdržati?

Čast mi je na to vprašanje, namesto gospoda ministerskega predsednika, ki je po bolehnosti zadržan v današnjo sejo priti, sledeče odgovoriti: „Razmere monarhije z vsemi vnanjimi vlastmi so skozi in skozi zadovoljilne (dobro!) in v zadnjem času izrekoma v tem ni nastala nikakoršna prememba, ki bi bila za mir neugodna.“

Vkljub negotovosti in resnobe splošnega političnega položaja v Evropi drži se vlada trdno nade, da se bo posrečilo mir vzdržati, kakor se to strinja s ponovljeno naglašano željo vseh vlad in izrekoma vlade Njegovega veličanstva. (Živahno odobravanje.)

Ako pa vojno upravnistvo vkljub temu spozna, da je gotovih naročitev treba, se pa to vjema z onimi potrebščinami previdnosti in preskrbovanja za varnost in mogočnost države, katero vlada spoznava za eno svojih najvažnejših dolžnosti. (Dobro!) V tem se more tako malo uvidevati znamenje za vojsko, kakor v tem, da se v svojem času pridobi po ustavi zapovedana pritrditev za one naprave previdnosti, ki so se spoznale za potrebne.“ (Pohvala.) Ta odgovor in pa tudi z družih strani prihajajoča ugodna poročila so toliko vplivala na borso, da so avstrijske rente šle nakviško za več kot za 2%.

Koj za tem odgovorom podelil je predsednik dr. Smolka besedo dr. Poklukarju k zapisniku.

V prejšnji seji je namreč Plener odpoved dr. Poklukarjevo, s katero je izstopil iz legitimacijskega od-

seka, z grozno samozavestjo napadal in ta čin imenoval nezaslišan manêver, da bi se verifikacija dalmatinskih volitev zavlekla. — V prejšnji seji se je dr. Poklukarju od strani predsedništva beseda odrekla, „ker po opravnem redu o interpelacijah razprava ni dopuščena.“

V tem odgovoru pa je dr. Poklukar ojstro zavrnil napad Plenerjev pred vsem s tem, da je vso odgovornost za svoj izstop prevzel na-se, ker večina odsekov ali celó večina državnega zbora s tem ni imela ničesar opraviti. — „Odgovornost za ta korak prevzamem pa po vsem sam in se bom malo brigal za to, ali je poslancu Plenerju všeč ali ne.“

Dalje je kazal, da je poročanje o peterih dalmatinskih volitvah zato zamudnejši, ker so volilni akti skoraj skozi pisani v laščini, njemu le težko razumljivi, ker se protesti spuščajo v najmanje podrobnosti; o najmanj pomembnih dogodbah prej in med volitvami priložena je dolga vrsta notarjatskih aktov, vendar pa so vsi protesti izdelani po enem kopitu, ker izvirajo iz pisarn enega volilnega odbora tako zvane „avtonomne“ italijanske stranke. Ta stranka imela je, kakor je bilo znano, za volilne namene na razpolaganje velike svote denarja. — Glavni splošni ugovori protestov obsegajo tri točke: da se je Lahom zabranjevalo ogledavati si imenike volilcev, da so volili neopravičeni in se zabranilo voliti opravičenim in da so se krivično reševale reklamacije. Temu nasproti pa je znano, da so Lah na podlagi vendar-le jim znanih imenikov vložili mnogobrojne reklamacije, da so gledé družih nerednosti tamošnje sodnije, v kateri so pristaši Lahonov, zavrogle vse take tožbe, in da je avtonomna stranka pri državnem sodišči vložene pritožbe zarad baje „krivično“ rešenih reklamacij — umaknila sama.

Legitimacijski odsek pritrnil je mnenju, da se bode delo polajšalo in požurilo, ako se počaka vspeha sklenjenih pozvedeb gledé volitve Klaić-eve, ker se s tem rešijo ob enem vse enake točke družih protestov in ker se vspeh teh poizvedeb odseku do sedaj še ni naznanil, naravno je, da ostale dalmatinske volitve še niso rešene, čeravno je res, da so se poročevalcu izročile začetkom zasedanja.

Da se v zadnjih treh mesecih to delo ni nadaljevalo, je po vsem naravno, ker je vsem znano, da se je takoj po pretrganem državnem zboru pričelo zborovanje delegacij, potem pa ono deželnih zborov, za delovanje legitimacijskega odseka bili so tedaj ti trije meseci naravno popolnoma zgubljeni.

Konečno in poglobitno pa se je hudoval Plener nad tem, da sem kot poročevalec teh volitev sedaj odložil mandat v legitimacijskem odseku.

Lahko bi mu na to kratko odgovoril, da mi po opravnem redu pristaja za izstop pravica, in dalje za to nisem dolžan opravičevanja. — Imel sem pa za ta korak prav stvarne razloge in slavni zbornici hočem dokazati, da sem s tem korakom pospeševal ravno ono, kar je želel zastopnik hebske trgovinske zbornice. — Iz načina govorjenja Plenerjevega izrekoma gledé dalmatinskih vo-

litev bi sicer nikakoršnega povoda ne bil imel mu biti še postrežljiv, in to mi tudi ni bil povod za odstop, temveč ta podal se je sam po sebi. Vstopil je v zbornico namreč nov poslanec italijanščine bolj zmožen kot jaz in tak, ki še nima posla v nobenem odseku. Ako se bo tedaj legitimacijski odsek hotel ozirati na to novo moč, rešene bodo dalmatinske volitve, kakor bi jih mogel jaz, ker to, gospoda, mi bode priznali, da delovanje v odseku za pogodbo z Ogersko, v kvotni deputaciji, v jezikovnem odseku, katerega vsak dan priganjate, naj hiti, ima važnejši in nujnejši posel, kakor pa je rešitev katere koli volitve.

Poslanec Plener tedaj tako slabo poučen v tej zadevi ni bil opravičen k očitani, katero smo včeraj čuli. — Vsaj tudi jaz želim, da dalmatinske volitve kar prej pridejo pred slavno zbornico, se ve da iz družega vzroka kot Plener. — Dalmatinski poslanci so me namreč izrekoma naprosili izjaviti, da žele kar prej mogoče dobiti priliko, tukaj zavrnila vsa očitanja, ki so bila citati v časnikih in protestih, in katerih se, kakor videti, poprijema tudi poslanec hebske trgovinske zbornice — ovreči in dokazati, kateri stranki se je v Dalmaciji godila krivica. — S temi opazkami hotel sem dokazati, da poslanec Plener očitno hoče s predigro pripravljati na veliko predstavo, katera se ima tukaj predstavljati pri obravnavi dalmatinskih volitev. — Prepričan pa sem, da se bode pri razpravi teh volitev tukaj potrdila stara prislovica. Parturiunt montes nascitur ridiculus mus. (Veliko vpitja — malo vžitja.)

Naši dopisi.

Iz Zagreba 6. febr. — Iz popolnoma zanesljivega vira došla je „Politiki“ vest o pravem povodu za čin ogerskega finančnega ministra grofa Szapary-a, s katerim so se ponoči tihoma po Hrvatski razobesili grbi z madjarskimi napisi.

Minister Szapary ravnal je nasproti banu hrvatskemu grofu Pejačeviću in nasproti tamošnji deželni vladi tako, kakor da bi mu bil in vlada v vsakem oziru podložna. — To je po hrvatsko-ogerski pogodbi neopravičeno in ban je braneč pravice Hrvatske takim naklanam stanovitno nasprotoval.

Ko je pri neki priliki minister Szapary imel opraviti na Reki, sklenil je pomuditi se nazaj gredé v Zagrebu in ta svoj namen naznanil banu.

Ta je k dotičnemu vlaku poslal svojega sekcijkega načelnika Živkovića z vozom na kolodvor, da ministra sprejme in ga pripelje v banovo stanovanje, kjer ga je ta kot gosta sprejel. — Spremistvo ministrov moralo se je hoté nehoté zadovoljiti s stanovanjem v gostilnah.

Minister izrekel je željo, drugi dan ogledati si urade, pa ban je skrbel, da so se brez posebnega sprejemanja ministru pokazali samo oni uradi, ki so v neposredni zvezi s poslovanjem banovem.

Tudi k obedu pri banu vabljen je bil minister sam tako, da je imel ves sprejem ministrov po vsem neoficijelen obraz.